

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
CEZARY BANASIŃSKI

DDI-1-411/29/466/02/ES

Warszawa, 2002-08-06

DECYZJA Nr DDI - 61/02

Na podstawie art. 19 ust. 2 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 122, poz. 1319 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **wyraża zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego Bumar Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie kontroli nad Tłoczną Metali „PRESSTA” S.A. z siedzibą w Bolechowie, Zakładami Metalowymi „KRAŚNIK” Sp. z o.o. z siedzibą w Kraśniku, Przedsiębiorstwem Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S.A. z siedzibą w Konieczkach, Zakładami Chemicznymi „NITRO-CHEM” S.A. z siedzibą w Bydgoszczy, Centrum Naukowo-Produkcyjnym Elektroniki Profesjonalnej „RADWAR” S.A. z siedzibą w Warszawie, Przemysłowym Centrum Optyki S.A. z siedzibą w Warszawie, Zakładami Metalowymi „DEZAMET” S.A. z siedzibą w Nowej Dębie, Zakładami Metalowymi „MESKO” S.A. z siedzibą w Skarżysku Kamiennej, Zakładami Mechanicznymi „PZL-WOLA” S.A. z siedzibą w Warszawie, Wytwórnią Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-WARSZAWA II” S.A. z siedzibą w Warszawie, Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym „CENREX” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Zakładami Mechanicznymi „TARNÓW” S.A. z siedzibą w Tarnowie, Zakładami Produkcji Specjalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Pionkach, Zakładami Mechanicznymi „BUMAR-ŁABĘDY” S.A. z siedzibą w Gliwicach oraz Fabryką Broni „ŁUCZNIK-RADOM” Sp. z o.o. z siedzibą w Radomiu.

UZASADNIENIE

W dniu 2 lipca 2002 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego Bumar Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie kontroli nad następującymi przedsiębiorcami:

- Tłoczną Metali „PRESSTA” S.A. z siedzibą w Bolechowie,
- Zakładami Metalowymi „KRAŚNIK” Sp. z o.o. z siedzibą w Kraśniku,
- Przedsiębiorstwem Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S.A. z siedzibą w Konieczkach,
- Zakładami Chemicznymi „NITRO-CHEM” S.A. z siedzibą w Bydgoszczy,

- Centrum Naukowo-Produkcyjnym Elektroniki Profesjonalnej „RADWAR” S.A. z siedzibą w Warszawie,
 - Przemysłowym Centrum Optyki S.A. z siedzibą w Warszawie,
 - Zakładami Metalowymi „DEZAMET” S.A. z siedzibą w Nowej Dębie,
 - Zakładami Metalowymi „MESKO” S.A. z siedzibą w Skarżysku Kamiennej,
 - Zakładami Mechanicznymi „PZL-WOLA” S.A. z siedzibą w Warszawie,
 - Wytwórnią Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-WARSZAWA II” S.A. z siedzibą w Warszawie,
 - Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym „CENREX” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
 - Zakładami Mechanicznymi „TARNÓW” S.A. z siedzibą w Tarnowie,
 - Zakładami Produkcji Specjalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Pionkach,
 - Zakładami Mechanicznymi „BUMAR-ŁABĘDY” S.A. z siedzibą w Gliwicach i
 - Fabryką Broni „ŁUCZNIK-RADOM” Sp. z o.o. z siedzibą w Radomiu.
- (zwanych dalej również uczestnikami koncentracji).

W związku z tym, iż:

- spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie niniejszej koncentracji, bowiem łączny obrót ww. przedsiębiorców w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył 50 mln euro,
- przejęcie kontroli nad innymi przedsiębiorcami jest jedną z form koncentracji określonej w art. 12 ust. 2 pkt 2 *ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 122, poz. 1319 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą antymonopolową,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzoneracyjnych, wymienionych w art. 13 ustawy antymonopolowej, powodująca odstąpienie od konieczności zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął postępowanie antymonopolowe w przedmiotowej sprawie, o czym powiadomił stronę pismem z dnia 15 lipca 2002 r.

Z informacji zawartych w zgłoszeniu wynika, że transakcja została zgłoszona na etapie zamiaru, bez naruszenia terminu, o którym mowa w art. 94 ust 4 ustawy antymonopolowej i zostanie zrealizowana po uzyskaniu decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Opis transakcji

Planowana koncentracja polega na przejęciu przez Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „BUMAR” Sp. z o.o., zwane dalej PHZ „BUMAR”, kontroli nad 15 spółkami, ww. uczestnikami koncentracji, które stanowią grupę kapitałową amunicyjno-rakietowo-pancerną.

Grupa ta utworzona zostanie w drodze podwyższenia kapitału zakładowego PHZ „BUMAR” i objęcia tych udziałów przez Skarb Państwa, w zamian za wniesienie:

- wszystkich akcji, których właścicielem jest Skarb Państwa – pozostałych po odliczeniu akcji przeznaczonych na cele, o których mowa w *ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych* – spółek: PCO, WSK „PZL-WARSZAWA II”, CNPEP „RADWAR”, ZM „TARNÓW” oraz PSO „MASKPOL”,
- wszystkich udziałów PHU „CENREX” oraz akcji ZM „DEZAMET”, których właścicielem jest Skarb Państwa.

Ponadto, na poczet podwyższonego kapitału PHZ „BUMAR” Sp. z o.o. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. wniesie udziały FB „ŁUCZNIK-RADOM”, ZM „KRAŚNIK” oraz ZSP.

Minister Gospodarki podpisze z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. i PHZ „BUMAR” porozumienie o przeprowadzeniu restrukturyzacji następujących spółek:

- ZM „MESKO”,
- ZM „BUMAR-ŁABĘDY”,
- TM „PRESSTA”,
- ZM „PZL-WOLA”,
- ZCh „NITRO-CHEM”.

Po przeprowadzeniu restrukturyzacji akcje ww. spółek lub wydzielone w ramach restrukturyzacji ich aktywa, będą przedmiotem aportu i zostaną wniesione w celu pokrycia podwyższonego kapitału PHZ „BUMAR”. Po podwyższeniu kapitału w spółce dominującej, Skarb Państwa posiadać będzie w PHZ „BUMAR” ponad 95 % udziałów, co zapewni pełną kontrolę nad działalnością grupy kapitałowej amunicyjno-rakietowo-pancernej.

Przyczyny koncentracji

Planowana koncentracja jest wynikiem realizacji rządowego programu „Strategia przekształceń strukturalnych przemysłowego potencjału obronnego w latach 2002-2005”, który w dniu 14 maja 2002 r. został zaakceptowany przez Radę Ministrów.

Istotę ww. programu stanowi założenie zrealizowania w latach 2002-2003 procesu konsolidacji kapitałowej określonej części przemysłowego potencjału obronnego, tzw. ppo, w połączeniu z niezbędnymi działaniami restrukturyzacyjnymi i modyfikacją systemu finansowania dostaw uzbrojenia dla Sił Zbrojnych RP w ramach sześcioletniego programu ich przebudowy i technicznej modernizacji oraz realizacji umów offsetowych związanych z tym procesem. W ramach wyżej wspomnianej „Strategii...” przewidziano utworzenie dwóch grup kapitałowych, w skład których mają wejść określone podmioty sektora zbrojeniowego. W programie założono powołanie grup amunicyjno-rakietowo-pancernej oraz lotniczo-radioelektronicznej.

Cechą charakterystyczną podmiotów przemysłowego potencjału obronnego, w tym uczestników koncentracji, jest bardzo niski stopień wykorzystania przez nie posiadanego potencjału i mocy produkcyjnych, szczególnie w obszarze działalności specjalnej, a ich potencjał znacznie przerasta potrzeby Sił Zbrojnych RP i innych odbiorców krajowych. Wykorzystanie zdolności produkcyjnych, którymi dysponował

będzie przebudowany przemysłowy potencjał obronny umożliwi realizację celów ważnych z punktu widzenia interesów państwa, w szczególności:

- dostosowanie potencjału produkcyjnego uczestników koncentracji do potrzeb sił zbrojnych, przy równoczesnym nadaniu produkcji specjalnej proeksportowego charakteru,
- zachowanie istniejącego potencjału intelektualnego i naukowo-technicznego,
- stymulowanie postępu technicznego i technologicznego,
- osiągnięcie stabilizacji ekonomicznej przedsiębiorstw przemysłowego potencjału obronnego,
- realizację planowanych dużych kontraktów eksportowych i offsetowych,
- unowocześnienie produkcji uzbrojenia i sprzętu wojskowego, zgodnie z oczekiwaniami Sił Zbrojnych RP, a także sprostanie konkurencji na światowym rynku broni,
- przeciwdziałanie narastającemu bezrobociu w regionach, na terenie których zlokalizowane są spółki przemysłowego potencjału obronnego,
- wywiązanie się z zobowiązań sojuszniczych w sferze wyposażenia technicznego sił zbrojnych, jakie Polska podjęła przystępując do Sojuszu Północnoatlantyckiego.

Uczestnicy koncentracji

Wszystkie spółki wchodzące w skład Grupy znajdują się w wykazie zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1999 r. w sprawie wykazu spółek, przedsiębiorstw państwowych i jednostek naukowo-badawczych prowadzących działalność gospodarczą na potrzeby bezpieczeństwa i obronności państwa, a także w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1999 r. w sprawie wykazu spółek realizujących obrót specjalny.

Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego Bumar Sp. z o.o. jest spółką obrotu specjalnego.

Tłocznia Metali „PRESSTA” S.A. zajmuje się produkcją broni, amunicji cystem, pojemników i zbiorników metalowych.

Zakłady Metalowe „KRAŚNIK” Sp. z o.o. produkują broń, amunicję, cysterny, pojemniki i zbiorniki metalowych. Ponadto prowadzą działalność w zakresie kucia, prasowania, wylączania i walcowania metali, metalurgii proszków, obróbki metali i nakładania powłok na metale, obróbki mechanicznej elementów metalowych, zagospodarowania metalowych odpadów i złomu oraz hurtowej sprzedaży odpadów i złomu.

Przedsiębiorstwo Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S.A. działa na rynku sprzętu ochronnego, w szczególności maski przeciwgazowe i odzież filtracyjną.

Zakłady Chemiczne „NITRO-CHEM” S.A. produkują broń, amunicję, podstawowe chemikalia oraz pozostałe wyroby chemiczne. Ponadto przedmiot ich działania

obejmuje produkcję pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia oraz prowadzenie prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk technicznych.

Centrum Naukowo-Produkcyjne Elektroniki Profesjonalnej „RADWAR” S.A. prowadzi działalność w zakresie produkcji instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, nawigacyjnych i innego przeznaczenia.

Przemysłowe Centrum Optyki S.A. działa na rynku produkcji opakowań z tworzyw sztucznych, maszyn biurowych, komputerów i innych urządzeń do przetwarzania informacji, instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, nawigacyjnych i innego przeznaczenia, instrumentów optycznych i sprzętu fotograficznego, pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia. Ponadto Spółka prowadzi m.in. działalność usługową w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji produkowanych wyrobów oraz prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk technicznych.

Zakłady Metalowe „DEZAMET” S.A. produkują broń i amunicję, ponadto świadczą usługi w zakresie obróbki metali i nakładania powłok na metale oraz mechanicznej obróbki elementów metalowych.

Zakłady Metalowe „MESKO” S.A. prowadzą działalność produkcyjną w zakresie wytwarzania materiałów wybuchowych, broni, amunicji, narzędzi mechanicznych, maszyn specjalnego przeznaczenia oraz elementów kutych, prasowanych i wytłaczanych. Ponadto świadczą usługi w zakresie obróbki metali i nakładania powłok na metale, obróbki mechanicznej elementów metalowych, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, ciepło oraz w zakresie działalności na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Zakłady Mechaniczne „PZL-WOLA” S.A. działają m.in. na rynku odlewniczym, konstrukcji metalowych, wyrobów metalowych, silników i turbin z wyjątkiem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych, łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach, obrabiarek i narzędzi mechanicznych, elektrycznych silników, prądnic, transformatorów. Ponadto świadczą różnorodne usługi w zakresie instalowania, naprawy, konserwacji i przezwajania silników elektrycznych, prądnic, transformatorów, elektrycznej aparatury rozdzielczej i sterowniczej, wynajmu maszyn i urządzeń.

Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-WARSZAWA II” S.A. jest producentem broni i amunicji, instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, nawigacyjnych i innego przeznaczenia, rur stalowych, przewodów rurowych i profili drażonych. Ponadto ww. Spółka prowadzi działalność usługową m.in. w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji ww. instrumentów i przyrządów pomiarowych, oraz działalność w zakresie odlewnictwa metali lekkich, obróbki metali i nakładania powłok na metale, obróbki mechanicznej elementów metalowych.

Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „CENREX” Sp. z o.o. prowadzi handel hurtowy, komisowy i detaliczny w kraju i za granicą towarami i ich częściami

produkowanymi według specjalnych warunków technicznych i technologicznych, przeznaczonych dla celów wojskowych, policyjnych, organizacji paramilitarnych, bronią ostrą, myśliwską, sportową i gazową, a także produktami pirotechnicznymi, akcesoriami i wyposażeniem w tej branży.

Zakłady Mechaniczne „TARNÓW” S.A. są producentem broni i amunicji, obrabiarek i narzędzi mechanicznych. Ponadto świadczą usługi w zakresie instalowania, naprawy, konserwacji ww. obrabiarek i narzędzi, jak również w zakresie obróbki metali i nakładania powłok na metale, obróbki mechanicznej elementów metalowych oraz kucia, prasowania i walcowania metali, metalurgii proszków i odlewnictwa żeliwa.

Zakłady Produkcji Specjalnej Sp. z o.o. w Pionkach produkują broń, amunicję, alkohol etylowy, niektóre chemikalia organiczne podstawowe, materiały wybuchowe, kleje i żelatyny.

Przedmiot działania **Zakładów Mechanicznych „BUMAR-ŁABĘDY” S.A.** jest bardzo szeroki i obejmuje m.in. produkcję broni, amunicji, łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach i elementów napędowych, maszyn ogólnego przeznaczenia, urządzeń dźwigowych, chwytaków, konstrukcji metalowych, pojemników metalowych, maszyn dla górnictwa, kopalnictwa i budownictwa, obrabiarek, pojazdów mechanicznych do celów specjalnych, wyrobów metalowych, narzędzi oraz gazów technicznych. Ponadto Spółka świadczy usługi w zakresie obróbki metali i nakładania powłok na metale, obróbki mechanicznej elementów metalowych, kucia, prasowania, wytłaczania i walcowania metali, metalurgii proszków, magazynowania i przechowywania towarów, dystrybucji energii i ciepła, wynajmu maszyn i urządzeń budowlanych, instalowania, naprawy, konserwacji produkowanych maszyn i konstrukcji stalowych.

Fabryka Broni „ŁUCZNIK-RADOM” Sp. z o.o. jest producentem broni i amunicji.

Rynek właściwy w sprawie

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Biorąc pod uwagę określone wyżej kryteria ustawowe stwierdzić należy, że w niniejszej koncentracji rynkiem właściwym jest **krajowy rynek uzbrojenia i sprzętu wojskowego, z wyodrębnionym segmentem tego rynku, tj. rynkiem produkcji i obrotu wyrobów amunicyjno-rakietowo-pancernych.**

Za takim określeniem rynku od strony **produktowej** przemawiają w szczególności następujące względy:

- jest to rynek właściwy dla przedmiotu działalności wszystkich spółek uczestniczących w koncentracji.

Za takim określeniem rynku od strony **geograficznej** przemawiają w szczególności następujące względy:

- sprzedaż produktów podmiotów, nad którymi jest przejmowana kontrola oraz podmiotu przejmującego kontrolę odbywa się zasadniczo na rynku krajowym,
- ograniczone możliwości eksportowe uczestników koncentracji w zakresie wyrobów specjalnych, spowodowane brakiem w ofercie handlowej wyrobów finalnych o standardach światowych,
- ograniczenia dotyczące działalności eksportowej tzw. podmiotów przemysłowego potencjału obronnego, wynikające z *ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz o zmianie niektórych ustaw, zwłaszcza przepisy nakładające obowiązek upewnienia się przez eksporterów, czy dostawa uzbrojenia stanowić będzie zagrożenie dla pokoju lub w inny sposób przyczyni się do zakłócenia stabilizacji w regionie.*

Struktura rynku

Obecnie na krajowym rynku uzbrojenia i sprzętu wojskowego działa 38 spółek produkcyjnych, 12 przedsiębiorstw państwowych, dla których organem założycielskim jest Minister Obrony Narodowej, 10 jednostek badawczo-rozwojowych i trzy spółki realizujące obrót specjalny. Wszystkie ww. podmioty stanowią tzw. podmioty przemysłowego potencjału obronnego - ppo, podlegające przepisom ustawy z *dnia 7 października 1999 r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP*. Do listy podmiotów ppo planuje się włączenie dodatkowych 7 przedsiębiorców.

W ramach dotychczasowych działań restrukturyzacyjnych w 2001 r. sfinalizowany został proces prywatyzacji PZL „Warszawa-Okęcie” S.A., w której inwestorem strategicznym i właścicielem większościowego pakietu akcji została hiszpańska korporacja CASA, powiązana kapitałowo z międzynarodowym holdingiem EADS. W marcu 2002 r. 85 % akcji WSK „PZL-RZESZÓW” S.A. nabyła amerykańska firma United Technologies Holdings. Pozostałe podmioty sektora są w trakcie realizacji różnorodnych procesów restrukturyzacyjnych o charakterze podmiotowym, finansowym, majątkowym, zatrudnieniowym i produktowym.

W wyniku planowanych przekształceń przemysłowego potencjału obronnego struktura rynku ulegnie zasadniczej zmianie, bowiem powstaną dwie grupy kapitałowe powiązane dodatkowo z zapleczem naukowo-badawczym. Obok grupy kapitałowej amunicyjno-rakietowo-pancernej, w skład której wejdą uczestnicy przedmiotowej koncentracji, powstanie grupa lotniczo-radioelektroniczna, w skład której wejdą Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o., Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-ŚWIDNIK” S.A., Kombinat „PZL-HYDRAL” S.A., Zakłady Radiowe „RADMOR”,

Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego „CENZIN” Sp. z o.o. oraz Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., która będzie spółką dominującą w tej grupie.

Zasadniczy profil produkcji spółek tworzących grupy kapitałowe nie zmieni się i obejmował będzie produkcję uzbrojenia lub sprzętu wojskowego. W przypadku spółek, których aktualna produkcja obejmuje, w szerokim zakresie, również wyroby cywilne, przewiduje się wydzielenie produkcji specjalnej i tworzenie odrębnych podmiotów, włączanych do jednej z grup kapitałowych.

Krajowy rynek produkcji uzbrojenia i sprzętu wojskowego jest rynkiem szczególnym, który z uwagi na jego specjalny charakter, nie podlega tradycyjnym regułom gry rynkowej. Rynek tzw. produkcji specjalnej zdeteterminowany jest w szczególności:

- wielkością zamówień ze strony odbiorców krajowych, głównie Ministerstwa Obrony Narodowej, niezbędnych do realizacji programu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych i koniecznych do pozyskania przez wojsko w okresie najbliższych 6 lat,
- wielkością przychodów z wykonania zobowiązań offsetowych zagranicznego dostawcy uzbrojenia lub sprzętu wojskowego, które zostaną skierowane do realizacji przez spółki grupy kapitałowej
- możliwością sprzedaży własnych wyrobów na rynki zagraniczne.

W latach 1998-2001 sprzedaż produktów ogółem w spółkach przemysłowego potencjału obronnego systematycznie spadała. W 2001 r. nastąpiło drastyczne ograniczenie krajowej sprzedaży wyrobów specjalnych, a ich udział w przychodach ogółem osiągnął zaledwie ok. 13 %, podczas gdy w latach ubiegłych wynosił ponad 24 %. O poziomie dostaw specjalnych w kraju decydowały przede wszystkim zamówienia składane przez największego odbiorcę, tj. Ministerstwo Obrony Narodowej, które w 2001 r. w stosunku do 1999 r. spadły do poziomu poniżej 60 %.

Ograniczenie sprzedaży produkcji specjalnej wpłynęło na drastyczne pogorszenie się sytuacji ekonomiczno-finansowej całej branży, zwłaszcza utraty płynności finansowej wielu spółek, wzrostu kosztów produkcji oraz narastania zobowiązań finansowych. W szczególności złej sytuacji znalazły się spółki z branży amunicyjno-rakietowej i pancernej.

Możliwości eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego były również ograniczone. Niskie obroty eksportowe w zakresie wyrobów specjalnych spowodowane były brakiem wyrobów spełniających światowe standardy, z tego względu dominujący udział w strukturze eksportu realizowanego przez sektor zbrojeniowy miały wyroby cywilne. Obecnie wśród wyrobów specjalnych produkowanych przez sektor zbrojeniowy, jedynie 2-3 wyroby mają szansę konkurować na rynkach światowych. Istotnym ograniczeniem działalności eksportowej jest również lista negatywna zawierająca wykaz państw, do których nie może być sprzedawane uzbrojenie lub sprzęt wojskowy oraz przepisy dotyczące działalności eksportowej tzw. podmiotów przemysłowego potencjału obronnego, wynikające z *ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa*

państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

Ważnym elementem, który w najbliższej przyszłości będzie miał wpływ na funkcjonowanie na rynku właściwym wyodrębnionych ze struktury przemysłowego potencjału obronnego dwóch grup kapitałowych, jest wykorzystanie umów offsetowych, w ramach których część zobowiązań zagranicznych offsetowych dostawców skierowana zostanie do realizacji przez ww. spółki

Uczestnicy koncentracji na rynku właściwym dla sprawy

Wszystkie Spółki wchodzące w skład grupy amunicyjno-rakietowo-pancernej, z wyjątkiem PHZ „BUMAR” zajmują się tzw. produkcją specjalną.

W ww. grupie kapitałowej spółki, które są finalnymi producentami wyrobów specjalnych, wraz z pozostałymi spółkami grupy utworzą silną grupę kooperacyjną, w której realizowane będą w całości zamówienia krajowe i zagraniczne na produkowane przez te spółki wyroby.

Na podstawie materiału zgromadzonego w sprawie i powyższych ustaleń organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Ocena koncentracji

Na podstawie przeprowadzonego postępowania należy stwierdzić, iż uczestnicy koncentracji, jako grupa kapitałowa, posiadać będą pozycję dominującą na rynku właściwym w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej.

Przepis art. 19 ust. 2 ustawy antymonopolowej stanowi, że Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której powstanie lub umocni się pozycja dominująca na rynku, pomimo, że nastąpi istotne ograniczenie konkurencji, w przypadku gdy odstępianie od zakazu koncentracji jest uzasadnione. Przepis ten zawiera otwarty katalog przesłanek, rozpatrywanych z punktu widzenia ochrony interesu publicznego, którymi kieruje się organ antymonopolowy wydając taką decyzję. Przykładowo, odstępianie od zakazu dokonania koncentracji, na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy antymonopolowej, możliwe jest wówczas, gdy w szczególności przemawia za tym rozwój ekonomiczny lub postęp techniczny, bądź pozytywny wpływ na gospodarkę narodową. Ww. korzyści powinny być udziałem gospodarki jako całości lub przynajmniej branż powiązanych z branżami reprezentowanymi przez przedsiębiorców dokonujących koncentracji. Równocześnie, odstępianie od zakazu koncentracji w takich przypadkach uzasadnione jest jedynie wówczas, gdy korzyści z koncentracji o charakterze ogólnogospodarczym, przeważają nad negatywnymi skutkami w sferze konkurencji.

Jak wykazało niniejsze postępowanie, w wyniku przedmiotowej transakcji PHZ „BUMAR” osiągnie wraz z pozostałymi uczestnikami koncentracji pozycję dominującą na rynku właściwym. Jednocześnie jednak wskazać należy, iż skumulowanie zasobów kapitałowych, finansowych, technologicznych, produkcyjnych oraz marketingowo-handlowych, pozostających w dyspozycji poszczególnych spółek wchodzących w skład grupy, doprowadzi do stworzenia efektywnej struktury produkcyjnej przemysłu obronnego.

W konsekwencji utworzenia wspomnianej grupy kapitałowej powstaną warunki do:

- racjonalizacji zasobu czynników produkcji utrzymywanych w ramach spółek przemysłowego potencjału obronnego i dostosowania ich wielkości i struktury do potrzeb Sił Zbrojnych, jak również aktualnych i przewidywanych możliwości eksportowych,
- racjonalizacji kosztów wytwarzania, co doprowadzić powinno do zapewnienia opłacalności produkcji specjalnej i wzrostu międzynarodowej konkurencyjności sektora zbrojeniowego,
- unowocześnienia produkcji specjalnej i wzbogacenia jej struktury asortymentowej, zgodnie z oczekiwaniami Sił Zbrojnych, jak również wymogami rynku światowego,
- nadania produkcji specjalnej proeksportowego charakteru, poprzez obniżenie kosztów wytwarzania oraz poprawę standardów technologicznych i jakościowych wyrobów, w celu odzyskania trwałej pozycji polskich dostawców na międzynarodowym rynku broni,
- rozszerzenia możliwości finansowania przedsięwzięć badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych dzięki zdolności do pozyskania wewnętrznych źródeł finansowania,
- wzmocnienia pozycji negocjacyjnych w ewentualnych rozmowach na temat udziału spółek przemysłowego potencjału obronnego w pracach badawczo-rozwojowych i dostawach uzbrojenia w ramach ponadnarodowych programów rozwoju i produkcji uzbrojenia oraz sprzętu wojskowego z udziałem państw UE i NATO.

Jednocześnie należy stwierdzić, iż z uwagi na specyfikę produkowanych wyrobów, uczestnicy koncentracji nie są konkurentami w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy antymonopolowej. Zatem w wyniku niniejszej koncentracji nie nastąpi istotne ograniczenie konkurencji na rynku właściwym, bowiem podstawowy profil produkcji jej uczestników, jakkolwiek pokrewny, nie jest tożsamy.

Reasumując, należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 19 ust. 2 ustawy antymonopolowej. Stąd wyrażenie zgody na jej dokonanie jest uzasadnione.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu antymonopolowego za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

Cezary Banasiński

Otrzymuje:

Zarząd Przedsiębiorstwa Handlu
Zagranicznego „BUMAR” Sp. z o.o.
Al. Jana Pawła II nr 11
00-828 Warszawa